

Hantering av farligt avfall och kemikalier

hos verksamheter i Bromstens industriområde

En rapport från miljöförvaltningen

Nanna Spett och Lena Embertsén

— . — — —

FÖRORD

Miljöförvaltningen har under försommaren 2011 besökt verksamheterna i Bromstens industriområde. Förvaltningen har valt att besöka Bromsten därför att området är under avveckling och för att dagvattnet från området rinner till Bällstaån. Bällstaån är en vattenförekomst och ska uppnå en god ekologisk status till år 2021. Bällstaåns nuvarande status är "Dålig".

Syftet med genomgången var framförallt att inventera området för att se vilka företag som försvunnit och vilka som ännu bedriver verksamhet. Miljöförvaltningen ville kontrollera hur de företag som avvecklar sina verksamheter tar hand om farligt avfall och kemikalier. Förvaltningen ville också undersöka hanteringen hos de verksamheter som blir kvar så att den inte har en negativ påverkan på Bällstaån. Under hösten har förvaltningen gjort återbesök hos vissa verksamheter.

Bromstens industriområde, ett område under avveckling

Bromstens industriområde ligger i västra delen av Stockholm inom Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. Dagvattnet från området rinner av mot Bällstaån.

Staden avser att omvandla den norra och största delen av industriområdet till ett bostadsområde med ca 1 100 nya bostäder med Spångaån som mittpunkt.

Staden planerar för att omvandlingen ska vara klar 2020-2022.

Exploateringskontoret har låtit undersöka hur förorenad marken är. Under 2009 togs totalt 213 jordprover. Resultatet av provtagningen visar vilka områden som är så förorenade att de måste saneras.

Marken ägs dels av Stockholms stad och dels av ett antal olika fastighetsägare. Flera företag har flyttat eller är på väg att flytta från området. Det är framförallt de företag som hyr mark som ägs av staden som flyttar nu. De företag som själva äger marken vill oftast fortsätta bedriva verksamhet. Detta gäller även de företag som hyr mark av andra fastighetsägare än staden.

Därför besökte miljöförvaltningen Bromstens industriområde

Miljöförvaltningen besökte Bromstens industriområde under försommaren 2011 och gjorde vissa återbesök under hösten. Syftet med genomgången var framförallt att inventera området för att se vilka företag som försvunnit och vilka som ännu bedriver verksamhet. Förvaltningen ville samtidigt kontrollera hur de företag som avvecklar sina verksamheter tar hand om farligt avfall och kemikalier. Förvaltningen ville också undersöka hanteringen hos de verksamheter som blir kvar så att den inte har en negativ påverkan på Bällstaån.

Till de verksamheter som hanterade farligt avfall och kemikalier gav förvaltningen muntlig information om vad som gäller och överlämnade förvaltningens upptryckta informationsmaterial.

De allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken innebär bl.a. att redan risken för negativ påverkan på människors hälsa eller miljön medför en skyldighet att vidta skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått. Kemikalier och farligt avfall ska därför förvaras och hanteras så att spill och eventuella läckage inte når dag- eller avloppsbrunnar eller förorenar marken. Detta kan t.ex. innebära att man måste ordna en invallad och regnskyddad lagringsplats.

Bällstaån är en vattenförekomst

Bällstaån som rinner genom Bromstens industriområde är en vattenförekomst enligt EU:s vattendirektiv och ska uppnå en god ekologisk status till år 2021. Bällstaåns nuvarande status är "dålig".

Ån är 10 km lång och mynnar i den innersta delen av Ulvsundasjön. Inom Länsstyrelsens regionala miljöövervakningsprogram tas vattenprover en gång i månaden i åns mynningspunkt. Vart femte år tar Stockholm Vatten månatliga vattenprover längs hela åsträckan. Vattenkvaliteten är dålig, höga ammoniumhalter tyder på avloppspåverkan och halterna av bly, koppar och zink är höga. Stockholm Vatten och berörda kommuner samarbetar inom Bällstaågruppen för att förbättra både vattenkvaliteten och åns omgivningar. En åtgärd för att förbättra vattenkvaliteten i Bällstaån, som föreslagits i vattenprogrammet, är att förhindra utsläpp från industriområden. Denna genomgång av området är ett led i detta arbete.

Alla verksamheter fick inte besök

Verkstäderna och bilverkstäderna ingick inte i detta projekt eftersom dessa redan har fått eller kommer få tillsyn genom förvaltningens löpande tillsyn inom verkstadsbranschen. Eftersom besöken var oanmälda var verksamhetsutövarna inte alltid på plats. Därför har förvaltningen inhämtat uppgifter på telefon beträffande en del verksamheter. Bilaga 1 visar vilka verksamheter som ingick i detta projekt. Bilaga 2 redovisar de verksamheter som förvaltningen valt att inte besöka och de som upphört eller flyttat från området.

Områdets påverkan på Bällstaån

Dagvatten från industriområden har alltid en viss påverkan på recipienten, så också från Bromstens industriområde. Transporter, tvätt av fordon och ovarsam hantering av kemikalier och farligt avfall är exempel på sådant som kan leda till utsläpp av oönskade äm-

nen till recipienten. Andra exempel på sådant som kan utgöra en risk är tankbilsolyckor, hydraulslangar som brister, bränder och utläckage från förorenad mark.

Miljöförvaltningen har vid denna genomgång inte kunnat påvisa att någon verksamhet orsakar direkta utsläpp till Bällstaån. Däremot har förvaltningen kunnat konstatera att vissa företag kan förbättra sin hantering av kemikalier och farligt avfall och därigenom minska risken för påverkan på åns vattenkvalitet. De flesta företag som förvaltningen har besökt hanterar små mängder kemikalier och farligt avfall. Några förvarar dock större mängder diesel och eldningsolja i cistern eller har en mera omfattande hantering av avfall. Förvaltningens tillsyn har inneburit att olämplig förvaring av kemikalier och avfall åtgärdats. Dessutom har förvaltningen uppmärksammat företagen på vikten av att inte ytterligare försämra Bällstaåns vattenkvalitet.

Resultatet av inspektioner gata för gata

Skogängsvägen

På Skogängsvägen besökte förvaltningen fem företag och alla hanterade kemikalier och farligt avfall. Inom området fanns fyra ovanjordiska utomhuscisterner med dieselolja varav en inte användes längre och skulle tas bort. Två företag hade ett spilloljefat/-dunkar utomhus.

På Skogängsvägen 13-15 finns en spolplatta. Enligt uppgift från fastighetsägaren Fast Partner är den ansluten till en oljeavskiljare.

Fastigheten intill hade börjat användas av NCC för hantering av schaktmassor.

På vissa tomter var byggnaderna rivna eller rivning pågick. På en tomt fanns kemikalierester, bl.a. oljeavfall. Där fanns också elavfall och annat byggavfall.

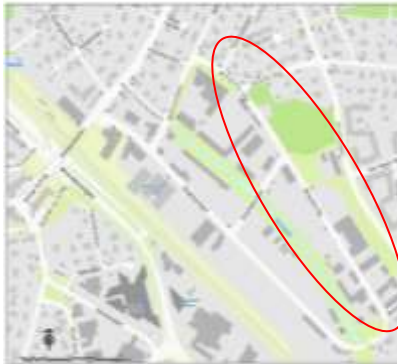
Åtgärder

- Kontakt med rivningsfirman för borttransport av kvarlämnat avfall efter rivning. Vid återbesök har förvaltningen konstaterat att åtgärder vidtagits.

- Kontakt med fastighetsägaren Fast Partner beträffande besiktning av cisterner, skötsel av spolplatta och schaktmassehantering. Fortsatt handläggning.
- Återbesök hos företag med utomhusförvaring av spilloljefat/-dunkar. Åtgärder har vidtagits.
- Verksamhet med cistern som inte längre används har ombetts att tömma alternativt ta bort cisternen. Fortsatt handläggning.

Winguists väg

På Winguists väg besökte förvaltningen sex företag av vilka tre stycken hanterade kemikalier och farligt avfall. Det är endast Oljetankservice som hanterar större mängder. Oljetankservice har regelbunden tillsyn från miljöförvaltningen. På Winguists väg 33 var i stort sett alla företag borta eller på väg att flytta.

Åtgärder

- Ett tidigare inte känt tryckeri har registrerats hos oss och inspekterats genom återbesök.
- Informerat Spånga Bilvariant om hur de ska hantera spilloljan som fanns på fastigheten.

Mjölmarstigen

På Mjölmarstigen besökte förvaltningen två företag. Båda företagen hanterar mycket små mängder kemikalier och farligt avfall. All hantering sker inomhus.

Åtgärder

- Begärt redovisning från tryckeriet beträffande hanteringen av farligt avfall samt krav på invallning av fuktvattenkoncentratet. Redovisning har skett.

Borghöjdsvägen

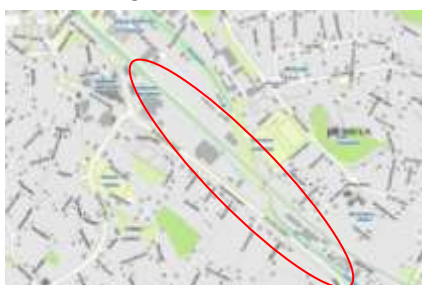

På Borghöjdsvägen fanns tre mindre plåt- och smidesverkstäder. Förvaltningen besökte en av dessa. Verksamheten gav upphov till små mängder spillolja och spån med skärvätska. Enligt uppgift kommer två verkstäder flytta till Solvallaområdet till hösten och en kommer läggas ner i samband med pension.

Åtgärder:

- Informerat om hur spilloljor och annat avfall ska hanteras.

Bromstensväge

Bromstensvägen ligger inte inom det område som ska omvandlas. Men vissa företag kommer försvinna eller har försvunnit för att ge plats åt bl.a. Lidl- och Coopbutiker.

På Bromstensvägen besökte förvaltningen två företag och den tomt där Stena Gotthard tidigare bedrev skrotverksamhet. Förvaltningen valde att inte besöka den tomt där Sun Chemical haft färgtillverkning eftersom miljöförvaltningen har ett pågående ärende beträffande marksanering.

En del av tomten där Stena Gotthards metallskrot legat hyrs ut till Eurotrans för uppställning av bilar.

Eurotrans upplåter i sin tur ett litet område för mellanlagring av byggavfall.

Ett annat område av tomten hyrs av Liselotte Lööf som bl.a. använder det för uppställning av redskap. Vid ett av förvaltningens besök noterade förvaltningen att Liselotte Lööf låtit transportera dit en barack för rivning.

Inom området förekommer också en del olovlig dumpning av avfall, både oljeavfall, byggavfall och hushållsavfall.

Åtgärder:

- Kontakt med fastighetsägaren för Stena Gotthards-tomten beträffande nedskräpning och dumpning av farligt avfall. Fortsatt handläggning.
- Följa upp flytten av B&B Högtrycksteknik.

Magasinsvägen

Magasinsvägen ligger inte inom det område som ska omvandlas.

På Magasinsvägen besökte förvaltningen tre företag. Två av dessa hanterar kemikalier och farligt avfall. Bara Wiklunds hanterar något större mängder eftersom de har en dieseltank. Den är invallad och besiktigad.

Åtgärder:

- Inga åtgärder utöver den återkommande ordinarie tillsynen

Bilaga 1

Företag som ingick i projektet

Namn	Adress	Verksamhet	Hanterar kemikalier/FA			Kommentar
			inomhus	utomhus		
Georent	Skogängsvägen 13	Hyr ut geoteknisk utrustning som används vid markprovtagning. Har en liten verkstad för reparation och underhåll av utrustningen	Ja	Ja		Små mängder oljeavfall uppkommer. Förvaras inomhus. Utomhus finns en tank med diesel för uppvärmning. Fastighetsägaren ansvarar för den.
Grävbolaget	Skogängsvägen 13	Utför gräv- och markarbeten. Förvarar redskap, material och maskiner på Skogängsvägen. Har en liten verkstad.	Ja	Ja	Ska flytta	Små mängder oljeavfall uppkommer. Förvaras inomhus. Utomhus finns en tank med diesel för uppvärmning. Fastighetsägaren ansvarar för den.
Adolfssons Transport	Skogängsvägen 13	Åkeri. Uppställning av lastbilar	?	Ja		Utomhus finns en tank med diesel för uppvärmning. FÅ Fast Partner ansvarar för den. Ej besökt företaget eftersom ingen var där. Uppgifter kommer från fastighetsägaren.
Upola Sten och Platt	Skogängsvägen 15	Kontor, personalrum, förvaring av stenar	?			Ej besökt företaget eftersom ingen var där. Uppgifter kommer från fastighetsägaren.
D-mark	Skogängsvägen 32	Tidigare verksamhet har upphört men verksamhetsutövaren bor här och hyr för en månad i taget. Verkstaden används för		Ja		Enlig verksamhetsutövaren är farmartanken vid grinden tom och den cistern som ligger under mark är sedan flera år tömd och fylld med

		hobbyverksamhet.				vatten. Några dunkar med spillolja utomhus. Håller på och städar och rensar.
Kjelland Transport	Skogängsvägen 38	Åkeri med mindre verkstad.		Ja	Ska flytta	Vid inspektionen förvarades spillolja i fat utomhus. Förvaringen kommer enligt verksamhetsutövaren bli bättre på det nya stället.
Tunga Lyft	Skogängsvägen 38	Kontor och uppställning av maskiner.	Nej		Ska flytta	Ej besökt företaget. Uppgifter genom annan verksamhetsutövare.
Thyssen Krupp Xervon	Skogängsvägen 41	Hyr ut och sätter upp byggnadsställningar		Ja		Förvaringsskåp utomhus där små mängder farligt avfall som uppkommer förvaras. Blandat elavfall och metaller i en hög. Ska sortera och ordna med förvaring inomhus. Gammal dieseltank som inte används.
Oljetankservice	Winguists väg 3	Försäljning av eldningsolja och diesel.	Ja	Ja		Tre cisterner på gården. Som mest hanteras 50 m ³ totalt inom anläggningen. Fem pumpar varav en på gatan. C-anläggning med återkommande tillsyn
Packhuslaget	Winguists väg 8	Truckfirma	Nej			Uppställning av några truckar, maskiner inomhus i tältgarage, server i Västberga. Ej besökt företaget eftersom ingen var där. Uppgifter inhämtade via telefon.
Binsell	Winguists väg 8	Levererar lyfttjänster	Nej			Endast personalutrymmen. Ej besökt företaget eftersom ingen var där. Uppgifter inhämtade via

						telefon.
Nordisol Akustik	Winguists väg 10-12	Lägger undertak och akustikplattor åt företag	Nej			
Lastpallar Emballagefabriken	Winguists väg 15-17	Hanterar lastpallar av trä.		Ja	Ska flytta	Förvarar lite kemikalier i en container, mest smörj-oljor för truckarna.
Ranhammars	Winguists väg 14-18	Trycker digitalt men även lite i screentechnik. Efterbearbetning	Ja			Får mindre mängder farligt avfall såsom färgrester och lösningsmedel som förvaras inomhus.
Ringströms Skär och Fals	Winguists väg 18	Lagerhållning, efterbearbetning och distribution av trycksaker	Nej			Ej besökt företaget, uppgifter inhämtade på telefon.
Spånga Bilvariant	Winguists väg 33	Bilhandel		Ja	Ska flytta	Flyttstädning pågick. Container med skrot som skulle hämtas av Lantz. Fem fat med spillolja som ska hämtas av Stena eller Scandia Oil.
Apec Tryckeri	Mjölmarstigen 1	Trycker upp svenska barnböcker på andra språk och en del reklamblad.	Ja			Kemikalier och farligt avfall förvarades invallat. Blev ombedda att placera även fuktvattenkoncentratet inom invallning.
Gop Plastprodukter	Mjölmarstigen 16-18	Importerar plastprodukter och limmer från Tyskland för försäljning till byggare och byggvaruhus.	Ja			Importen är anmäld till KemI. Får lite farligt avfall i form av oljor och lysrör.
Aerosport	Mjölmarstigen 16-18	Tillverkar delar till skärmflyg	Ja			Enmansföretag. Får enligt uppgift mycket små mängder skärvätskor och spån. Ej besökt företaget. Uppgifter genom annan verksamhetsutövare.
*City Stål- och	Borghöjdsvägen 14	Små smidesverkstäder		Ja	Ska flytta	Två flyttar till Solvalla och

Smidesverkstad *City Plåt och Byggt teknik *TKP Smidesverkstad						TKP läggs ner i samband med pension. Fastighetsägaren Oke Sarenpää har sålt till staden.
Stena Gotthards-tomten	Bromstensvägen 138	Tomten upplåts för tillfällig uppställning av bilar och maskiner, mellanlagring av byggavfall m.m.	Nej			Området utsätts för illegal avfallsdumpning och nedskräpning. Bland annat fanns mindre mängder spillolja och ett gammalt bilvrak.
Kuusakoski	Bromstensvägen 176	Förbehandling av elavfall	Ja	Ja		Företaget är en C-anläggning med återkommande tillsyn. För att skydda Bällstaån har bolaget installerat filter i dagvat-tenbrunnen och ändrat hanteringen av blyglas. Kemikalier förvaras i container.
B&B Högtrycksteknik	Bromstensvägen 172	Saneringsfirma	Nej		Ska flytta	Har tidigare mellanlagrat oljor men denna hantering har upphört. Ej besökt företaget, uppgifter genom telefonkontakt.
Wiklunds Åkeri	Magasinsvägen 5	Sortering av grovavfall och bygg- och rivningsavfall		Ja		Cistern för tankning av arbetsfordon. Besiktigad och invallad. C-anläggning med återkommande tillsyn
Mässmix design	Magasinsvägen 11	Bygger montrar och liknande till utställningar	Nej			All verksamhet sker inomhus.
Almwik & Son	Magasinsvägen 15	Liten metallskrot	Ja			C-anläggning med återkommande tillsyn

Företag som förvaltningen inte besökte:

Skogängsvägen

- Järfälla Svets och Smide
- Koplex
- Panos Bil och Plåt
- Welland AB Ingenjörsfirma

Winguists väg

- Lackoteket
- Otteruds Mekaniska
- Alcars Serviceverkstad
- Motul
- MTE
- Victoria Lyxkonfektyr

Mjölmarstigen

- Elies Däck
- Webelco

Borghöjdsvägen

- City Plåt och Byggt teknik
- TKP Smidesverkstad
- Norrvatten

Bromstensvägen

- Byggma
- Dentatus
- Västerorts Djursjukhus

Magasinsvägen

- Lämmel-Calles Bilservice
- NHL Snickerier

Företag som har upphört eller flyttat:

Winguists väg

- Cisterntekniska Ingenjörbyrå
- Solotryck
- Lidingö Billackering
- Spånga Bilverkstad
- Noréns Bil- och serviceaktiebolag
- Stålar
- Servus
- Bromma Trucktjänst
- Beli Kartong (uppköpta av Ranhammars)

Skogängsvägen

- Cramo
- Borrkonsult HK i Järfälla

Magasinsvägen

- Däckbörser, har flyttat till Mjölmarstigen 4

Mjölmarstigen

- Impel